

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Współczesna teologia prawosławna - recenzja

Author: Grzegorz Kucza

Citation style: Kucza Grzegorz. (2006). Współczesna teologia prawosławna - recenzja. "Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne" (T. 39, nr 2 (2006), s. 466-467).

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 2006, t. 39, z. 2, s. 466–467

Karl Christian Felmy, *Współczesna teologia prawosławna*, tłum. ks. Henryk Paprocki, Białystok 2005, 314 s.

W minionym roku nakładem Wydawnictwa Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej ukazała się książka pt. *Współczesna teologia prawosławna*, której autorem jest, urodzony w Legnicy, teolog ewangelicki Karl Christian Felmy. Autor jest znakomitym znawcą teologii prawosławnej. Jego bibliografia z tego zakresu obejmuje ponad 100 pozycji. Ponadto jest on również członkiem Komisji Dialogu Kościoła Ewangelickiego w Niemczech z Rosyjskim Kościołem Prawosławnym oraz członkiem Komisji Dialogu Ewangelicko-Prawosławnego. Tłumaczenia książki dokonał prawosławny teolog ks. Henryk Paprocki, natomiast wstęp do wydania polskiego napisał bp Jakub, biskup prawosławnej diecezji białostocko-gdańskiej.

Biorąc do ręki książkę, której autorem nie jest członek Kościoła prawosławnego, lecz teolog ewangelicki, przypominamy sobie uwagę Pawła Florenskiego, który w swoim dziele *Stoip i utwierdzenie istiny* wskazuje na podstawową różnicę w poznaniu prawosławia w odróżnieniu od innych wyznań chrześcijańskich. Według niego, różnica ta polega przede wszystkim na tym, że aby właściwie poznać teologię prawosławną, należy doświadczyć

życia Kościoła prawosławnego, inaczej mówiąc, należeć do tego Kościoła. Tylko wówczas możemy zrozumieć, że przedstawiając prawosławną teologię, w żadnym wypadku nie wolno nam pomijać liturgii, doświadczenia modlitwy i życia ascetycznego. A zatem należy mówić o konieczności doświadczenia kościelnego dla jej uprawiania. Teologia prawosławna niejako kontynuuje teologię ojców Kościoła, skoncentrowaną wokół sakramentu chrztu świętego i Eucharystii, a także jest mocno zakorzeniona w liturgii. Zapewne jest tego świadom Karl Christian Felmy, który we wstępie do swej książki podkreśla znaczenie doświadczenia wiary Kościoła prawosławnego dla właściwego ujęcia jego teologii. Tak uprawiana teologia nie będzie kwestionowała prawd zawartych w Symbolu Wiary i w dokumentach soborów powszechnych, a także nie będzie oderwana od doświadczenia kościelnego. Ponadto taka teologia będzie bazowała na tym, czego doświadcza wiara Kościoła.

Karl Christian Felmy przedstawia poglądy współczesnych teologów prawosławnych, cytuje wypowiedzi ojców Kościoła oraz analizuje wybrane teksty liturgiczne. Autor porównuje również teologię wschodnią z zachodnią (w ujęciu ewangelickim). Całość dzieła składa się z dziewięciu rozdziałów, w których autor podejmuje takie tematy, jak: teologia doświadczalna, teologia apofatyczna, doświadczalne poznanie Boga jako Ojca i Syna, i Ducha Świętego, chrystologia, pneumatologia, odkupienie i przebóstwienie, doświadczenie Kościoła w Eucharystii, sakramenty w doświadczeniu Kościoła, kończąc ukazaniem eschatologicznej orientacji całej teologii prawosławnej. Po każdym rozdziale czytelnik otrzymuje bogaty zestaw literatury uzupełniającej, której pozycje obejmują nie tylko publikacje teologów prawosławnych, ale również ewangelickich i katolickich. Autor, przybliżając czytelnikowi współczesną teologię prawosławną, wskazuje na elementy różniące ją z teologią zachodnią. Niewątpliwie książka ta jest cennym źródłem poznania teologii prawosławnej, a także pozwala nam zrozumieć prawosławną interpretację podstawowych prawd wiary. Do znanych już polskiemu czytelnikowi klasycznych syntez teologii wschodniej na polskim rynku wydawniczym, takich jak np: Paul Evdokimov, *Prawosławie*, czy też John Meyendorff, *Teologia bizantyjska*, dodajemy kolejną pozycję przybliżającą nam obraz współczesnej teologii prawosławnej. Niewątpliwie, dla wszystkich zainteresowanych ekumenią oraz bliższym poznaniem historii, teraźniejszości i teologii Kościoła prawosławnego będzie ona stanowiła wartościową lekturę.

Ks. Grzegorz Kucza